

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezéréség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Hadi tudósítások.

I.

Bem altábornagy april. 19-kén már Lugost visszafoglalta, miután előbb Karánsebest 's általa az oláh-illyr határór ezredet is a' haza iránti bűségre 's törvény iránti engedelmességre visszahozta, a' lugosi nép seregeinket leirhatatlan lelkesedéssel fogadta. Papjai az utcán térdepelve 's leborulva áldák megváltóikat, az ellenség Temesvár felé futott, Bem sarkában van.

II.

Görgey fővezérlete alatti vitéz seregeink a' Garam vizén átmenve, april. 19-én az ellenséget megverték 's 4 m.földnyi távolsáig üzték folytonosan, szokás szerint szuronyal verve ki őket állomásaikból. A' fővezér jelentése ma váratik. Egy az ütközetnél jelen volt rendőri biztosnak tudósítása szerint, az ellenségnek egy zászlóalja elfogott, a' lengyel dzsidasok századonként tették le a' fegyvert, 's az ellenség utolsó tartaléka a' kimélt gránátosok igen sokat vesztek.

Ellenben Gallicziából folytonos betörések alkalmatlankodnak. Csak hadd jöjjenek, majd elkészül velök Dembinszky, van még a' magyarnak karja is 's van lelkesedése kétszeres, mióta tudja, hogy hazája szabad.

Kormányzó elnök meghagyásából,
Stuller Ferencz,
korm. elnöki titkár.

III.

Igmándy alezredes, mint a' 4-dik hadtest 2-ik hadosztályának parancsnoka, f. hó 17-én Török-Kanizsáról kelt jelentése kivonata:

Nevezett alezredes folyó hó 14-én megindult hadosztályával Oroszlámos ellen.

Előnyomulásakor a' lakosok minden ingóságokkal elfutottak; ugyanezt tevék a' török-kanizsaiak is.

E' napon a' béállott nagy fergeteg miatt,

mely seregét utban lepte meg, Török-Kanizsára bé nem nyomulhatott.

Másnap azaz f. hó 15-én az elrombolt zsilipek által okozott kiáradás miatt nagy kerületet tenni kényszerült. Török-Kanizsára érkezvén, azt minden ellentállás nélkül elfoglalta; — a' visszamaradt lakosokkal szeliden bánt, és a' közlekedést Magyar-Kanizsával csónakok segítségével megnyitotta. A' nagy mennyiségben talált gabonát gőzösökön Szegedre szállította.

Végre jelenti, mikép egy portyázó csapatot a' végre küldött ki, hogy a' vidék több részeiben felhívásainkat terjeszsze, és a' népet lakjai elfoglalására és békés földmivelésre buzdítsa.

Debreczen, april. 22-én 1849.

Orosz. t. h. főbiztos Csány László urhoz a' dézsi hadparancsnokság következő tartalmu hiv. jelentést tett.

Hazafui legszebb örömömnek tartom dézsi polgár és gyógyszerár tulajdonos telegdi Roth Károlynak hazafiai meleg keblüségét tanusító, e' parancsnoksághoz intézett becses levelét szóról szóra ide igtatni:

„Tisztelt őrnagy parancsnok ur!

Bizonyos kútföböl értesítve levén a' felől; hogy a' Naszód vidékén állomásban levő katonáink nagy részben szűkölködnek az élelmi szerekben, ennek némü részben lehető könnyebbítésére nézve szándékom 60 hatvan véka fuszujkát adni, valamint szintén az ide való korház számára is 10 tiz vékát: mire nézve az elvitel iránt rendelkezni sziveskedjék. Dézs, april 16. 1849.

Telegdi Róth Károly.

Mely nemes tett, a' levél egész terjedelme felküldése mellett a' mai napról feljelentetett a' honvédelmi bizottmánynak is. Dézs, april 17. 1849.

Fekete Lajos,
hadnagy
parancsnoki segéd.

Nem hivatalos rész.
Kolozsvár, apr. 26. Lenne bár festék

az érzelem, ecset a' toll 's művész elhivatásunk volna is bár; ha bár stenograph tenne fel minden szót 's Daguer heliographja ragadna meg minden arcvonást: még se tudók hü képét adni az érzelemnek, mely elmámorosít, a' boldogságnak, mely kebleinkben eláradozik.

„Nincs az érzeményt leírni földi szin,
Magszégyenül a' nyelv hiányos szavain.“

Nem ér fel oda a' szó, hova az érzelem, nem a' festészet, hová az élet 's az írás csak meghalt mumiája a' valóágnak. Kerülve hát minden szóvirányt egyszerűen tudatjuk olvasóinkkal, kik örömről végtelenségében nem vettek részt, hogy mi kolozsváriak ma tartók nagyszerű ünnepélyességgel szép hazánk, nemzetünk, a' szent szabadságot oly sokat szenvedett magyar nemzet függetlenségének örömmünnepét.

A' függetlenségi kedves oklevél délelőtt 10 órakor olvasatott fel a' tanácsház erkélyéről tenger nép előtt szünni nem akaró viharoszerű éljenzései közt a' legkedvesebb neveknek, melyeknek említésére mintha a' meny nyilna meg sziveinkben.

Oh Kossuth nemzetünk Wassingtona, megváltónk! és te nemzetgyűlés te dicső congressus legyetek áldottak mindörökre, hogy anyyira eltaláltatok a' nemzet érzelmeit és ohajtásait, hogy hiven formulázatok a' közvéleményt, légy áldott honunk hős hadserege oly vitéz tagjaiddal 's csodát mivelő vezéreitekkel, te legfőbb villámhárítója azon irtozatos viharoknak, melynek menykövei meggyilkolandók valának nemzeti lételünkét, szabadságunkat.

Te pedig apr. 14-ke legnagyobb napja napjainknak, méltó testvére jul. 4-ikének (1776) tul az Oceanon! emeld virágzásra, emeld mindinkább magosbuló jóllétére a' boldogságnak e' drága hont légy oly emlékezetes maradékink maradékainak minden időben, mint milyen emlékezettel borul el szentsége előtt az övéknek az amerikai.

Éljen 's virágozzon végtelen időkig a' szabad a' független Magyarország! I.

E' napot egy más ünnepély is emlékezetessé teszi. Az itt alakult Mátyás-huszár oszátalynak zászlószentelése volt. Tallián Ede képviselő, következő lelkes szavak kíséretében nyujtá át a' csinos lobogót Kemény ezredes urnak.

Vitézek!

Egy ünnepnek vagytok részesei, egy ünnepnek, mely általatok és érettetek tartatik: a' zászló szentelésnek.

E' nap kell hogy legyen szent emléketökben, mint szent azon ereklye, mely alatt vivni fogtok a' szabadságért.

Ti vitéz fiai a' királyhágón inenni Magyarhonnak! egy nevet viseltek, a' dicső Hunyadi Mátyásét, azét, ki a' régi korból egyedül volt

érdemes arra, hogy mint szülöttje a' királyhágói magyar földnek, népének atyja és királya legyen. E' nevet ti nem fogjátok elfeledni!

De ne feledjétek azt is soha, hogy a' ti léteteket Magyarország első embere idézé elő, azon ember, ki a' független Magyarhon első kormányzója, Kossuth Lajos.

Hazánk szent nevére hívlak fel tehát titeket, legyetek hü fiai a' magyar kormánynak, engedelmesek előjáróitoknak, 's harczias tetteitekkel dicsőítsétek alapítótok nevét — Kossuth Lajosét!

Te pedig derék harczfia hazánknak! fogadd vészben edzett karoddal tölem a' haza függetlensége kivivására felszentelt lobogót, 's add azt e' derék vitézeknek, hogy fogadják mint szent ereklyét, 's vivjanak alatta, mint igaz magyarhoz illik; — ugy áldja meg őket a' magyarok istene!!

Országgyűlés.

A' képviselőház, apr. 21-ki ülésében Kubinyi F. eskümintát indítványozott, mely szerint a' kormányzóelnök és a' ministerek a' fenálló törvények megtartására esküdniek meg. Erre a' kormányzóelnök az apr. 22-ki ülésben azon észrevételt tevő, miszerint a' jelen forradalmi időkben ily eskü mellett lehetlen volna kormányozni, miután lehet a' kormánynak oly téteménye, mely a' törvényekkel ellenkezik ugyan, de a' haza megmentésére szükséges. Például hozá fel, hogy Perczel táb. a' csajkás kerületet Bácsmegyéhez csatolta; ez törvény ellenes, de azért mégis szükséges a' hon érdekében. Ez észrevételt a' ház méltánylással fogadta.

Ugyanazon ülésben a' kormányzóelnök előadván röviden, minden indokolás nélkül, miként Magyarországnak, hogy a' véres harczokat, — hadi erejének hatalmas súlyáért respectáltatva ellenei által, — kikerülhesse, hadi erejét nevelni, szaporítani kell: a' hadseregnek 50,000 fővel szaporításáról törvényjavaslatot terjesztett a' ház elibe. E' törvényjavaslat, apr. 24-n törvénynyé emeltetett.

Törvényjavaslatot terjesztett elő a' legyőzött 's meghódított csajkáskerületnek Bácsmegyébe kebelezéséről. Kinyomatni 's ugy tárgyalatni rendeltetett.

A' hadjáratokról tett jelentést. Felső Magyarországon — ugymond — ugy látszik, hogy az ellenség czélul tűzte ki hazánkat Gallicziából szünetleni invasiókkal zaklatni; ő ugy van meggyőződve: hogy itt nemcsak az egyes betöréseket kell viszszeaverni, hanem a' további betöréseket teljesen lehetlenné tenni. Ő eddig is ugy intézkedett, ezután is oly irányban teendi intézkedéseit, hogy Gallicziából az ellenségnek ne csak kedve ne legyen továbbra invasiókkal zaklatni országunkat, de ezt tehetni a' lehetőség utja is bevágassék előtte. Most az ide induló sereg fővezér-

letét Dembinski altábornagy vette át. (A Dembinski neve említését hangos éljen kísérte.)

A' felső táborról következőket jelentett kormányzóelnök ur: A' futároknak már három nap kell, míg a' táborból hozzánk érkeznek, miből az a' tanúság, hogy már sergeink messze haladtak. Egy hadtest Komáromfelé indult a' váci csata után 's már alkalmasint felszabadította az ostrom alól; ugyanezen hadtest a' Garámon szándékozott átkelni, minő eredménnyel? arról még nincs tudósítás, de bizonyosan kedvezővel. — Április 17-én a' Rákoson csata volt, az ellenség keményen megverte. Reményli a' kormányzóelnök, hogy rövid időn biztos, kedvező tudósítással szolgálhat. — Gömör- és Zolyom megyékben a' nép meguntván már az ellenséges csapatoknak és cs. commissariásoknak embertelen zsarolásait, kemény demonstrációkhoz kezd nyulni. A' cs. biztosok elfogott leveleiből sok szép dolgot lehet megtudni. Ezekből juttunk tudomására: hogy a' cs. biztosok a' jármot tűrni kedvetlen 's mozgolódó nép lakait felgyújtással fenyegetik. Főleg fenyegetetik a' jó érzelmű, becsületes Besztercze város. A' kormányzóelnök reményli, a' képviselőház megengedi, hogy az ellenség által károsított helységekről a' kormány gondoskodjék. — Ezen előterjesztések 's tudósítások kedves tudomásul vétettek a' ház által.

Kossuthnak a' képv. ház apr. 14-ki ülésében mondott beszédének folytatása:

Tehát mind a' jog, mind a' hazafiúi kötelesség, mind a' körülmények állása, mind a' hadsereg iránti méltányosság, a' mely hadsereg megkiváhatja már, hogy a' nemzet egyszer mondja meg, míg a' hadsereg vérzik, biztos is lehet abban, hogy senki ő felette alkudni nem fog oly feltételek mellett, mely feltételek végett nem volt volna méltó vérét ontani; és a' kötelesség a' nép iránt, miszerint a' nép tudja, hogy elveendi áldozatainak gyümölcszeit, mely a' jólét, szabadság és boldogság; én mind ezen indokoknál fogva itt az isten templomában felhívom önöket uraim, nemzeti képviselők, hogy számot vetve isten, lelkiismeretök, 's haza iránti kötelességükkel, vegyék bölcs tanácskozás és elhatározás alá indítványomat, melyet a' következőkben van szerencsém előterjeszteni.

„Mondassék ki a' nemzet nevében határozatilag:

1. Magyarország a' vele törvényesen egyesült Erdélyi és hozzá tartozó minden országokkal, részekkel és tartományokkal egyetemben szabad önálló és független európai statusnak nyilvánítottatik; 's ezen egész státus területi egysége feloszthatatlannak, 's épsége sérthetetlennek kijelentetik.

2. A' habsburg-lotharingiai ház a' magyar nemzet elleni árulása, és fegyverfogása által, nemkülönben azon merénye által, miszerint az ország területi épségének eldarabolását, Erdélynek és Horvátországnak Magyarországtól elszakítását, és

az ország önálló státus életének eltörlését fegyveres erőszakkal megkísérteni, 's e' végett idegen hatalom fegyveres erejét is a' nemzet legyilkolására használni nem iszonyodott: saját kezeivel szaggatván szét, ugy a' *pragmatica sancti*ót, mint általában azon kapcsolatot, mely két oldalukötések alapján közötté 's Magyarország és tartományai között fenállott: ezen hitszegő habsburg-lotharingiai ház, Magyarország, a' vele egyesült Erdély, és hozzátartozó minden országok és tartományok feletti uralkodásból ezennel a' nemzet nevében örökre kizáratik, kirekesztetik, és az ország területéről és minden polgárjogok élvezetéből számkivettetik.

A' minthogy ezennel trónvesztettnek, kirekesztettnek, és száműzöttnek a' nemzet nevében nyilvánítottatik. (Szónok, kezeit égtelére emelve mondja:) Ugy legyen Ámen! (Az egész templom magasztos lelkesedéssel Áment viszhangozt.)

3. Midőn a' magyar nemzet elidegeníthetlen természetes jogánál fogva az európai státus családba önálló 's független szabad státusként lép, egyszersmind kinyilatkoztatja, hogy minden más státusok irányában, ha saját jogai nem sértetnek, békét és barátságot tartani, 's különösen azonnépekkel, melyek az előtt velünk egy fejedelem alatt állottak, valamint a' szomszéd török birodalmi és olasz tartományokkal jó szomszedságot alapítani 's folytatni, és a' költsönös érdekek alapján barátságos kötésekkel szövetkezni elhatározott akarata."

Mielőtt még a' hátralevő indítványt megteném, méltóztassanak megengedni, hogy az itt felolvasott indítványok nyomán a' megteendőnek némi indokolására egy pár szót mondjak.

Ha ezen indítványokat a' nemzet képviselői elfogadandják, és, a' mit ohajtok, a' kezökbe tett nemzeti hatalommal szentesítendik, ugy, az új kormányrendszernek kérdése az, a' mi ez után következik. (Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

— Martius 15-e bécsi lapok után írja, miszerint a' császári sergek megveretésének híre leverőleg hatott az osztrák udvarra. Egy tekintélyes párt van, mely rögtöni békét szorgalmaz Magyarországgal. E' párt fejének Schlicket mondják.

— A' hercegasszonyok siránkoznak.

— Ellenben egy más párt, melynek élén Windischgrätz, Schwarzenberg és Stadion állanak, harc-háborút akar köröm szakadtaig.

— A' Wiener Ztg. két tartalék seregnek, egyiknek Bécs, a' másiknak Pettau körüli összehuzását jelenti mintegy 30-40 ezer emberből.

— Azonban ugyanazon lap hivatalosan közli, hogy Windischgrätz helyébe Welden van kinevezve.

— Stadion miniszterelnök pedig beadta lemondását.

— Orosz interventioról nem szólnak a' bécsi lapok, sőt ellenkezőleg a' pétervári Invalid félhivatalos lapból egy cikket közölnek, mely az orosz sergeknek Erdélybe ütését egészen el akarja simítani, miszerint ezen sergeknek más feladata nem volt, mint Szebenben és Brassóban fentartani a' rendet, míg az osztrák sergek a' magyarokat üzni fogják.

— Brassóban „Brassói lap“ indult meg magyar nyelven szerkesztve Veszely Károly cath. lelkész által, ki a' hierarchia és osztrák zsarnokság fénykorában is, szellemi miveltségének, nemes és szabad gondolkodásának sok tanujeleit adá az Erdélyi 's később Kolozsvári Híradó hasábjain közlött cikkeiben. Szerencsét az új vállalathoz.

— E' lapnak írják Ojtozról, miszerint a' nevezett szoros el van látva szükséges katonai erővel. Egy üteg ágyu tátong a' Rákóczy-vár ormain. Utazókat és kereskedelmi cikkeket átbocsátanak az oroszok, de semmiféle iratot, vagy nyomtatványt nem; talán mivel a' szabadság szellemének beharapozásától félnek.

— A' dicsőség terén elhunyt bajnokunk gr. Mikes Kelemen tetemei f. hó 16-án Zabollára vitetvén, illő szertartással a' családi sírboltba tétettek.

— Zilahi lovasnemzetőr Asztalos Dávid folyamodván a' 31-ik honvéd-zászlóalj parancsnokságához az iránt, hogy fia Asztalos Ferencznek, ki a' nevezett zászlóalj 4-ik századában szolgált, 's némelyek szerint a' vizaknai csatában elesett, mások szerint pedig nem esett el, hanem fogolylyá tétetett, sorsáról bizonyos tudomást szerezzen: a' bánatos atya nevében — kinek saját szavai szerint, sokkal inkább fájna, ha fia foglyainkkal embertelenül bánó ellenség kezébe esett, mint ha a' szent ügyünkért lelkesen harczolt bajnokok közt vérezett volna el — hazafiai kötelességünknek tartjuk felszólítani mindenkit, ha említett Asztalos Ferencz 31-ik zászlóaljbéli honvéd sorsáról bizonyost tudna, a' fájdalmaiban is nemesen gondolkozó atyát értesíteni szíveskedjék.

— — —

(1) A' jövő hétfőn az az Apr. 30-án az Álladalom részéről juhak, szarvasmarhák, lovak, juh és báránybőrök fognak a' cigány sor szegeletén lévő fogadojában a' városnak árvereztetni.

(1)

(1) Külsőfarkas utcában mindjárt elől jobb kézre, az ugynevezett Szöllősi kert — melynek haszonbérleje, körülményei változtával, falura kiköltözött,

mostantól kezdve bérbe kiadó. Elvan látva a' szükséges épületekkel, az udvaron jóízű szivárványos kút. Egészséges levegőjü, 's különösen nyári laknak kényelmes.

A' kivenni szándékozó értekezhetik belsőmonostortuczában a' 174. szám alatt lakó tulajdonossal. (3)

Uj-vendéglő.

(1) Alólirt belső hidutczában 283. sz. alatt a' Buczi szöcsmester házában, uj vendéglő nyitandok meg a' közelebbi vasárnapon, az hol is reggeli, ebéd- 's vacsorával a' leg jobb ízű eledelkkel 's legillendőbb áron kívánok az érdemes közönségnek szolgálni.

Kolozsvártt április 27-én 1849.

Pepper Lajos.
vendéglő. (3)

KÖZHIRRÉTÉTEL

(3) Gr. Toldalagi Er's ébeth özv. Kendefi Lászlóné, Kolo's megyei Mező-őri udvarából, egy három éves 15 markos, igen szép piros pejkanca csikó, és két darab egy éves kanca csikók, melyek közül egyik hasonlólag piros pej, homlokán nagy fejr csillaggal, a' másik szürkésre hajló fekete pej, folyó-1849-ik év mult mártius hava 30-án elbódorogván; ki azokat meg találná szíves bizodalommal kéretik, miszerint arról kárvalott grofnöt akár az illető tisztség, akár ujság, akár a' kolozsvári posta útján kolozsvárra rögtön tudósítani szíveskedjék. (3)

HIRDETMÉNY.

(2) Az álladalom részéről ezennel közhirre tétetik: 1-ór hogy Szentlászló vidékén az oláh csordától f. é. apr. 19-én elfoglaltott: nagy ökör 2. 3 éves tulok 1. tehén 12. szopó borju 1. egy éves ökorborju 8. egy éves ünő borju 6. két éves ünőborju 13. őszvesen 43. darab szarvasmarha. nagy juh 53. kis bárány 11. gidó 1. őszvesen 65. darab juh.

2-ór Kolozsi oláhok — Bosán Vonyes Sántától és Fejundgyán Juontól, a' kik magukat távollétük által partosoknak nyilvánították — lefoglaltott: ökör 2. négy éves tulok 3. tehén 1. szopó borju 1. két éves tulok 2. négy éves tőné 1. és egy éves ünőborju 1. őszvesen 11. darab. — ezeken kívül az irt helységbeni oláhok által beszedett rablott marhákból 1. el sajátítatlan maradt sötétpej kanca, és 1. egy éves csikó is elvétetett.

3-ór A' szentpéteri közönség által egy bitangba felfogott pirospej törthátu bélyegtelen 4 — 5. éves paripa ló hozatott be, melyek mindnyáján a' kolozsvári élelmi főbiztosság részéről számba és átvétettek, 's gazdakezelő Csulak Dániel útján maga rendin meglátathatok. A' lehető tulajdonosok, arra utasítatnak: hogy követeléseiket ezen marhakat illetőleg, az e' végre kirendelt bizottmányhoz 8. nap alatt adják be, mert azon túl a' marhák eladatnak. (3)

(2) Egy jó polgári háztól kerestetik egy 15 éves ifiu kinek a kereskedelmi pályára hajlama volna, értekezhetni iránta, Schütz Károly fűszer kereskedésiben. (3)

(2) A' szentégyház utcában 472. szám alatt egy fél fedelű üveges kocsi, egy pár hámos lo 6 éves 16 markos eladó. (3)